

VỚI CON HỔ

ĐOÀN CHÍ THIỆU

Năm nay 2010 là tính theo dương lịch có người gọi là công lịch. Nhưng theo dương lịch thì năm 2010 ứng với can: Canh, đồng thời ứng với chi: Dần, được gọi ghép là năm Canh Dần ứng với con hổ. Hổ còn được gọi là Cọp. Con cọp giống hệt con mèo, là loài động vật có vú là loài ăn thịt chỉ khác về hình thể, to nhỏ khác nhau. Hổ còn được mệnh danh là Chúa sơn lâm, là động vật dữ nhất ở trên rừng. Lợn rừng, lợn nhà, hươu nai, trâu bò thậm chí là môi ngon của nó. Đồng bào các dân tộc sống trên rẻo cao, ở nhà sàn là một hình thức tránh hổ. Hổ về người là khi đã thành thói quen, khi nó thực sự chủ động

hoặc quá đói, nhưng bình thường nó rất sợ người.

Năm 1988, ở làng Ho (Lệ Thủy) một thợ rừng bắt gặp một con hổ con, khi chiếc xe chở nó đi thì cọp mẹ chạy bám theo xe một quãng đường rồi dừng lại chứ không dám vào người để cứu con. Ông Đoàn ở Bảo Ninh, một dịp đi săn ở vùng Khe Trường Sơn huyện Quảng Ninh cũng bắt được cọp con bằng con mèo, cọp mẹ cũng không làm gì được. Năm 1967, ông Lê Thang (Lệ Thủy) cùng đội sơn tràng hoạt động ở rừng sâu, đã thấy hai con trâu kéo đang đối mặt với một con cọp. Con cọp to lớn, dữ dằn, mình vàng loang lổ, vết đen đang lựa thế đánh đập hậu

vào đuôi trâu. Cứ sau mỗi lần nhip đuôi, con cọp nhanh nhẹn nhảy cầu vòng ra phía sau đuôi con trâu. Tức thì con trâu kia cũng nhanh nhẹn quay lại đối mặt chĩa đôi sừng nhọn hoắt vào con cọp. Như vậy, con cọp hung dữ, khoẻ mạnh, nhanh nhẹn là thế mà cũng thua những con trâu hợp đồng tác chiến.

Cọp có uy dữ, người ta coi như thần tượng cho trẻ con đeo móng hổ trước ngực là trừ tà quái. Bình phong các nhà thờ, đình chùa và một số hộ dân được đắp nổi hoặc vẽ chân dung con hổ uy nghi. Trong các sản phẩm đồ uống của nước ta và quốc tế thường quảng cáo bia con hổ (beer Tiger) như sân vận động quốc gia Lào nhân kỳ đại hội thể thao sea games 25 đã quảng cáo BeerLao nằm giữa hai hình bán thân con hổ dưới có đề chữ LBC. Ta cũng thường thấy con hổ thật được nuôi tại các vườn bách thú ở Sài Gòn, Hà Nội.

Trong kháng chiến chống Pháp, có nhiều địa danh nổi tiếng về cọp như: cọp Trọ Rớ (Quảng Bình), cọp Thủy Ba (Quảng Trị), cọp Khe Mương (Thừa Thiên Huế). Ở Thủy Ba (Quảng Trị), trước cách mạng có phong trào vây bắt cọp bằng lưới khép dùng để chống cọp về bắt người, lợn, bò của dân. Đặc biệt cọp có mùi khét lẹt, bộ đội, cán bộ dân công đi đường rừng khi nghe mùi khét ấy là thúc nhau chạy để đề phòng. Các phường Nam Lý, Bắc Lý - TP. Đồng Hới xưa kia có rừng rậm, hổ thường về ở mới có tên là Bàu Hổ, Xóm Hổ. Hổ có bộ da và lông vàng vệt đen hoặc vằn, được dùng làm hàng mỹ nghệ cao cấp. Xương hổ nấu cao, hổ còn chữa trị được nhiều bệnh về xương vì vậy là mục tiêu của các thợ săn.

Tuy hổ dữ nhưng con người đã biết thuần dưỡng để phục vụ các tiết mục xiếc như: hổ kéo xe, cưỡi ngựa, nhảy qua vòng lửa...

Nhà nước ta và nhiều nước khác đã xếp hổ là loài động vật quý hiếm, cấm săn bắn và cần được bảo tồn. Rừng nước ta từ vài chục năm trước cọp còn nhiều nhưng nay đã bị tiêu diệt gần hết, cùng với nạn phá rừng gây hiện tượng mất cân bằng sinh thái, huỷ

diệt vô sinh môi trường đang được khẩn trương báo động. Hiện nước ta có nhiều trang trại nuôi hổ. Ở một tỉnh phía Nam nào

Xiếc Hổ

Ảnh: A.H

đó năm 2009 một con hổ sổng chuồng đã làm chết một người. Ngày 25/11/2009, cảnh sát môi trường Hà Nội đã bắt quả tang một xe ô tô chở bộ da hổ cùng xương hổ xuất xứ từ Thanh Hoá.

Nếu cuộc chiến tranh nhân dân của Việt Nam là chiến lược thì “điều hổ ly sơn” là một chiến thuật trong chiến tranh du kích. Nhà tù Côn Đảo có trại giam “chuồng Cọp” trong dân gian lại có chuyện ngụ ngôn: một hôm chú hổ kiá gặp một nông dân đang cày ruộng, đang nghỉ giải lao. Hổ nói: ta nghe nói con người có trí khôn hơn loại cọp, vậy trí khôn người để ở đâu? Người nông dân đáp: trí khôn tôi để ở nhà, nếu muốn lấy thì ta về lấy cho, nhưng khi vắng chủ sợ người ăn thịt trâu ta. Suy nghĩ một lát hổ ta bèn nhận lời đồng ý cho người nông dân kia trói hổ lại. Trói xong người nông dân cầm gậy và bảo “trí khôn ta đây này”, “trí khôn ta đây này”.

Đ.C.T